

7/3725

TC
ENERJİ ve TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.15.0.SGB.02-610-

Konu : Yazılı Soru Önergesi

8-148

20 HAZİRAN 2008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: T.B.M.M. Başkanlığı'nın 30/05/2008 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.
00.02-7/3725-6659 sayılı yazısı.

Hatay Milletvekili Sayın Süleyman Turan ÇİRKİN'in, tarafıma tevcih ettiği 7/3725 esas no.lu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99'uncu maddesi gereği, Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı Genel Müdürlüğü ve Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü'nden alınan yazılı bilgiler doğrultusunda cevaplandırılarak ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Mehmet Hilmi GÜLER
Bakan

EK:

-Önerge Cevabı (2 sayfa)

DAĞITIM:

Gereği:
T.B.M.M. Bşk.

Bilgi:
Başbakanlık

**HATAY MİLLETVEKİLİ SAYIN SÜLEYMAN TURAN ÇİRKİN'İN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/3725)**

Sorular 1,2:

DPT tarafından bastırılıp dağıtılan Mayıs-2008 tarihli “Kamu Yatırımlarının İllere göre Dağılımını” gösteren Hatay iline ait tabloya göre;

-MTA tarafından yapılan Doğu Toros Ofiyolitleri krom ve nikel aramaları sonucu nedir? Bölgede krom ve nikel yatakları bulunmuş mudur? Bulunduyorsa tahmini bulgular nedir?

-TPAO tarafından yapılan denizler arama projesinin sonucu nedir?

Cevaplar 1,2:

Doğu Anadolu Doğu Toros Ofiyolitleri krom nikel ön aramaları projesinin temel amacı; Doğu Anadolu ve Doğu Torosların bir bölümünde yüzeyleyen ofiyolitik birimler içerisinde, birincil veya ikincil oluşumlu, başta krom olmak üzere, lateritik tip ve sülfid tipi nikel cevherleşmelerine ve listvenitlere bağlı altın mineralizasyonlarına yönelik ön arama çalışmaları yaparak, bunların potansiyelleri hakkında yaklaşımlarda bulunmak ve önemli bir potansiyele sahip olabilecek zuhur veya yataklar için ileri aşamalarda, detay aramalar yapılabilmesi amacıyla hedef alanlar belirlemektir.

Proje kapsamında; 2005 yılında, Erzincan'ın kuzeyinde Çayırılı-Refahiye arasında yüzeyleyen ofiyolitler, 2006 yılında, Erzurum İlinin güneyinde Şahvelet Ofiyoliti, Tekman ilçesinin güneybatısındaki irili ufaklı ofiyolitik kütleler, 2007 yılında ise, Erzurum-Narman ile Artvin-Yusufeli ilçeleri civarında yüzeyleyen ofiyolitik alanlar çalışılmıştır.

2008 yılında, Malatya-Gürün-Darende-Hekimhan-Kuluncak yörelerinde yüzeyleyen ofiyolitik birimler, Kayseri-Sarız ilçesinin batısında yüzeyleyen ofiyolitik melanj, Malatya doğusundaki İspendere ofiyoliti ile Elbistan güneyindeki ofiyolitlerin krom ve nikel ön çalışması yapılmaktadır.

Proje kapsamında, orta ve uzun vadede çalışılması planlanan yöreler; 2009 yılında, Göksun-Doğanşehir arasında kalan ofiyolitler ile Çelikhan-Sincik arasında yüzeyleyen ofiyolitik melanj, 2010 yılında, Osmaniye-Dörtyol-Payas'tan İskenderuna kadar yüzeyleyen ofiyolitik alanlar, 2011 yılında Etibank'a ait birkaç ruhsat sahasında sınırlı çalışmaların yapıldığı, İskenderun-Antakya-Yaydağı'na kadar uzanan Kızıldağ ofiyolitidir. 2011-2015 yılları arasında ise Doğu Anadolu'da Ağrı-Van arasında bulunan ofiyolitlerin çalışılması planlanmaktadır.

Krom mostra, zuhur ve yatakları ile sülfürlü ve lateritik nikel oluşumları, prospeksiyon çalışmalarıyla belirlenmekte olup bunların gereken ölçeklerde detay planları çıkarılmakta ve cevherleşmenin boyutlarına yönelik değerlendirmeler yapılmaktadır. Alınan numunelerle, cevherin tenör dağılımları, zuhurun ekonomikliği ve potansiyeli hakkında yaklaşımlarda bulunmaktadır. Potansiyel açısından ümitli görünen sahalarda, daha ileri aşamalarda (detay etütler ve sondaj çalışmaları) arama çalışmalarının yapılabilmesi için MTA adına ruhsat alınması

gerekmektedir (3123 ve 5177 sayılı Maden Kanunu gereği). Geçmiş dönemlerde potansiyel öngörülen ve ruhsat talep edilen çok sayıda krom sahası, özel kişi ve madencilik şirketleri adına ruhsatlı olduğundan, rezervlerin net olarak belirlenmesi aşamasına kadar süren detaylı çalışmalar, bu sahalarda mümkün olamamıştır.

Madenciliğin oldukça riskli ve zaman alıcı bir sektör olması nedeniyle yapılan arama yatırımlarının geri dönüşü, uzun arama süreçlerinden sonra mümkün olabilmektedir. Yapılan prospeksiyon çalışmalarının ardından hedef alanların belirlenmesi ve bu sahalara ilişkin arama ruhsatlarının alınarak değişik ölçeklerde detay jeolojik ve gerektiğinde jeofizik çalışmaların yapılması, sondaj programlarının hazırlanması ve gerçekleştirilmesi ve tüm bu çalışmaların değerlendirilerek rezervlerin belirlenmesi, uzun bir süreci gerektirir.

Geçmiş yıllarda, Doğu Toroslar bölgesinde gerçekleştirilmiş çalışmalar, Etibank'a ait birkaç ruhsat sahasında yapılmış, ücretli etütler şeklinde olup lokal alanlarla sınırlıdır. Amanos Dağları'ndan başlayan ve Kızıldağ'a kadar inen ofiyolitik kuşak, prospeksiyon bazında 2010-2011 yıllarında çalışılacaktır. Eldeki mevcut bilgiler, Kızıldağ yöresinde krom cevheri potansiyelinin birkaç yüzbin ton dolayında olduğunu ve yapılacak çalışmalarla bu potansiyelin arttırılabileceğini göstermektedir.

TPAO, 2007 yılı içerisinde, İskenderun Körfezi'ndeki hidrokarbon (petrol, doğal gaz) arama faaliyetleri kapsamında, 1.448 km. iki boyutlu deniz sismik veri toplama çalışması gerçekleştirmiş olup değerlendirme çalışmaları devam etmektedir.

2007 yılında, Antalya, Mersin ve İskenderun Körfezi'ndeki deniz arama ruhsatlarında, yabancı petrol şirketleri ile farm-out görüşmeleri yapılmış ancak gerek teknik gerekse münhasır ekonomik bölge sınırlarının Doğu Akdeniz'deki durumunun henüz saptanmamış olmasının yarattığı (siyasal vb.) belirsizlik nedeni ile farm-out çalışmalarından bir netice elde edilememiştir; ancak konuya ilişkin çalışmalar sürdürülmektedir.

2008 yılında ise TPAO'nun arama yatırımlarında, öncelik Antalya Körfezi'ne verilmiştir. Bu kapsamda Antalya Körfezi ve Anamur açıklarında 4.050 km. iki boyutlu deniz sismik veri toplama çalışmasının gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Yukarıda belirtilen deniz alanlarında yapılan, yapılmakta ve yapılacak olan arama (jeoloji, jeofizik-sismik) çalışmalarına ilişkin sismik verilerin değerlendirilmesi sonucu; prospektif yapıların tanımlanması, yapı trendlerinin ortaya çıkarılması ve hidrokarbon potansiyelinin araştırılması çalışmaları yürütülmektedir. Bu çalışmaların bir bütün olarak değerlendirilmesi ve olumlu görülen prospeklerin hidrokarbon potansiyelinin test edilmesi çalışmaları için 2010 yılı hedeflenmektedir.